

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ'NDE 15 TEMMUZ'A ÖZEL PANEL

Gümüşhane Üniversitesi'nde 15 Temmuz hain darbe girişiminin 3'üncü yıldönümünde "3. Yılında 15 Temmuz Darbe Girişimi" konulu bir panel düzenlendi.

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında düzenlenen panel Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Toplantı Salonunda gerçekleştirildi.

Panelin moderatörlüğünü İktisadi ve İdari Bilimler

Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Coşkun Topal üstlendi. Panele İlahiyat Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Ali Kuzudişli, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Ali Çiftçi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Kadir Sancak ise konuşmacı olarak katıldı.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Coşkun Topal, Panelin açılış konuşmasında şunları söyledi:

"Kuşkusuz 15 Temmuz yakın siyasi tarihimizin en önemli olayıdır. 251 şehit ve binlerce gazimiz var. Şehitlerimizin rahmetle, minnetle yâd ediyoruz. Bütün kurumlarda olduğu gibi üniversitemiz bünyesinde de her yıl 15 Temmuz darbe girişimi dolayısıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Gümüşhane Üniversitesi olarak alanında akademik yetkinliğe sahip hocalarımızla birlikte "3'üncü Yılında 15 Temmuz Darbe Girişimi" panelini düzenledik."

Panelin ilk konuşmasını "Dini Değerlerin Kötüye Kullanılması" başlıklı sunumuyla İlahiyat Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Ali Kuzudişli gerçekleştirdi.

Kuzudişli, "Dini değerler dediğimiz zaman öncelikle ister maddi, ister manevi değerler olsun aynı zamanda kötüye kullanılma potansiyeline sahiptir. Değerlerin istismar edilmesinin en önemli nedeni ona gösterilen taleptir. Özellikle dindar muhafazakâr toplumlarda gerek bilgi seviyesinde veya gerek uygulama seviyesinde önemli bir talep ortaya çıkıyor. Bu taleplerin ortaya çıkması neticesinde onu kötüye kullanan istismar edenlerde ortaya çıkıyor. Her değer istismar edilme potansiyelini içinde taşımaktadır. Terör örgütleri kendi amaçları doğrultusunda dini değerlerini kullanan yapılardır. Laik Batıcı kesim ile Dindar muhafazakâr arasında Osmanlı'nın gerileme döneminden itibaren süregelen bir fay hattı vardır. Bu fay hattı da zaman zaman krizlerle gerilimlerle karşı kaşıya kalıyor. FETÖ bu gerilime özellikle 1970-1980'li yıllar ve ondan sonraki yıllarda kendi menfaatine uygun bir şekilde bundan istifade etti. Dini örgütler kapalı kapılar ardından şer odaklarıyla pazarlık yaparken kendi üyelerine cennet ve sonsuzluk vaat etmektedirler.

Gülen'de bu vaati her fırsatta kullanmış, hareketi Hazreti Peygamberin hareketiyle özdeşleştirmiştir. Burada bir taraftan Hazreti Peygamberin izdüşümü olarak kendisini överken, öbür taraftan hizmet hareketini de tamamıyla Hazreti Peygamberin hareketi olarak göstererek bunu bu şekilde kullanıyor. Sonuç olarak dini örgütlerin halkın dini değerlerini kullanarak geniş kitleler üzerinde etki alanı olmuştur. Bu yolla da insanları kendilerine bağlayıp onları örgütün hedefleri doğrultusunda kullandıklarını söyleyebiliriz" açıklamasına yer verdi.

Prof. Dr. Ali Kuzudişli'nin konuşmasının ardından Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Ali Çiftçi ise '15 Temmuz Darbe Girişimi'nin Siyasi Yönü ve Sonuçları' başlıklı konuşmasında şunları söyledi:

"Burada bir darbe girişimini konuşuyoruz. Tam darbe, Müdahale ve Kısmi darbe olarak üç tane darbemiz var. Cumhuriyet dönemine baktığımızda Türkiye'de tam darbe olarak 27 Mayıs 1960 darbesi ve 12 Eylül 1980 darbesini görmekteyiz. Müdahale olarak da 12 Mart 1971 Muhtırası, 28 Şubat 1997 Müdahalesi ve 3 Nisan 2007 e-Muhtıra, Darbe girişimi olarak da 22 Şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963 Talat Aydemir girişimleri ile en son yapılan 15 Temmuz 2016 tarihinde yapılan Darbe

girişimidir. Yöntem benzerliği olarak 15 Temmuz darbe girişimini inceleyecek olursak 27 Mayıs tarihindeki darbeye benzemektedir. 15 Temmuz darbe girişimine bakacak olursak 27 Mayıs tarihindeki darbeyi örnek alıyor. Ordu içerisindeki bir cunta, ordunun emri-komuta kademesindeki üst kademesindekileri kendilerine itaat etmeye çalışıyorlar. 27 Mayıs'ta Milli Birlik Komitesi vardı. 15 Temmuz'da ise sözde Yurtta Sulh Konseyi olarak karşımıza çıkmıştır. Şimdi Türkiye'deki darbeler tarihine teorik olarak da yaklaşabiliriz. Siyaset Bilimcilerin anlatmak istediğine baktığımız zaman Ordu'nun işlevleri açısından darbeler ayrılmıştır. Birincisi orduların hakemlik işlevidir. Burada ordular Doğrudan meydana çıkmadan temel kararların yönünü belirlemek ister. Amaç savunduğu düzenin devamını sağlamaktır. Bu anlamda bizim ülkemizde kısmi darbe olarak adlandırdığımız 12 Mart, 28 Şubat ve 27 Nisan e-muhtırasını hakemlik işlevi açısından ele alabiliriz. Burada ordu doğrudan ortaya çıkmadan siyaset kurumunun kararlarını yönetebilmeyi tercih etti. İkincisi de Bekçilik işlevidir. Burada da bekçisi olduğuna inandığı düzenin tehlikede olduğunu görünce rejime müdahale ederek sivil iktidarı uzaklaştırır. 2 ila 4 yıl arasında iktidarda kalır. İstedığı düzeni kurduktan sonra yönetimi sivillere bırakır. Bıraktığı yönetim genelde otoriter birdüzendir. Bunlara örnek olarak da 27 Mayıs 1 buçuk yıl sürdü, 12 Eylül 3 yıl 2 ay sürdü. Son olarak da 15 Temmuz Girişimi eğer başarılı olsaydı ordu ne kadar bir süre bekçilik işlevi görecekti onu bilmiyoruz. En son olarak Yöneticilik işlevi bulunmaktadır. Burada da Siyasi iktidara tümüyle hâkim olmak için yönetime müdahale ederler. İktidarı uzun süre kullanmak niyetindedirler. İdeolojik bir şekil de verilerse bir ihtilalden bahsedilebilir. Bunlara örnek olarak da Türkiye'de örneği bulunmamaktadır. Fakat 27 Mayıs 1960 Devrimi'nin lider kadrosunu oluşturan Milli Birlik Komitesi'nin (MBK) 14 üyesi olarak adlandırılan 14'lerin planı buydu. 15 Temmuz darbe girişiminin çok önemli sonuçları olmuştur bunlar 251 şehit ve 2 bin 200 civarında yaralı, bunun yanında istikrara ağır darbe, bürokrasinin işleyişinde zorlaşma, demokratik haklarda gerileme, döviz kurlarının yükselmesi, Türkiye'nin kredi notunun düşürülmesi, ekonomi üzerindeki olumsuz algı sonucunda 17 Milyar dolarlık ekonomik zarar meydana geldi. İnsanlarda birbirine güvenme duygusuna zarar verildi. Dini hayatta yapılara karşı şüpheli yaklaşımlar ve geleceğe karşı ümitsizlik oluştu. Siyasetin işleyişi alt-üst oldu. Hukuk devleti özgürlükler yerine güvenlikçi devletçi refleksler güçlendi" dedi.

Son olarak konuşan Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Kadir Sancak "15 Temmuz Darbe Girişimi'nin Uluslararası Boyutu" adlı bir sunum gerçekleştirdi. Sancak sunumunda şunları söyledi:

"Uluslararası ilişkilerde darbenin yeri nedir diye bakacak olursak özellikle realist görüşe göre ifade etmek gerekirse olağan durumlardır. Yani her devlet bir başka devlete gücü ölçüsünde bu türden darbeleri yapmaktadır. Çünkü hiçbir devlet bir başka devletin güçlenmesini istemez. Bu Uluslararası ilişkilerin doğası gereğidir. Yapılan anket çalışmalarında Türkiye'de yaşayan insanlar için yapılan darbenin arkasında Amerika Birleşik Devletleri olduğu genel kanaati bu yöndedir. Çünkü ABD küresel hegemonya için birçok araç kullanmıştır. Bunlardan bir tanesi de darbelerdir. Amerikan Merkezi Haber alma Örgütü CIA, İran'da demokratik seçimle iktidara geçmiş olan Muhammed Musaddık'ı deviren 1953 darbesinde önemli bir rol oynadığını, ilk kez kabul etti. Şimdi ilk defa CIA'in, İngiliz istihbarat örgütü MI6 ile birlikte rol oynadığını itiraf etmiştir. İranlılar 1951'de Muhammed Musaddık'ı seçimle işbaşına getirmiş ve Musaddık hemen ülkedeki petrol işletmelerini yeniden devletleştirme yoluna gitmişti. İran'ın petrol üretimi daha önce bir İngilizlerin elindeydi. Bu operasyon 2013 yılında CIA tarafından resmen kabul edilmiştir. ABD'nin bu tür darbeler içerisinde olduğu bir sır değildir. Oldukça yaygın olan olaylardır. Bunların

hangi ideolojiye mensup olduğu önemli değildir burada önemli olan Amerikan menfaatleridir. 15 Temmuz süreci esasen çok öncelere dayanmaktadır. 2011 yılında yaşanan olaylar cemaat yapılanmasını rahatsız etmiştir. Cemaat kurumlarının kamu kurumlarından yavaş yavaş tasfiye edilmesi, 2012 yılında İlker Başbuğ'ın gözaltına alınması ve aynı yıl içerisinde yaşanan MİT krizi ile Hakan Fidan'ın gözaltına alınması daha sonrasında Gezi Parkı olayları ve 17-25 Aralık olayları belki de bir 15 Temmuz girişimine ihtiyaç olmadan yapılan girişimlerdir. Fakat bu girişimler başarılı olmayınca 15 Temmuz Darbe girişimi zorunluluk haline gelmiştir diyebiliriz. Darbeye karşı uluslararası alanda ortak bir tavrın olduğunu söylemek mümkün değildir. Batı'nın öncelikle ne olacak diye beklediğini görüyoruz. Oysa doğudaki İslam ülkelerinde darbenin gerçekleştirilmek istendiği ilk saatlerden itibaren karşı çıkıldığını görüyoruz. Aynı durumda batı basınında darbenin sonrasında dahi darbe dile getirilmeden yapılan OHAL uygulamalarının eleştirildiği rahatlıkla görülmektedir" sözleriyle konuşmasını sonlandırdı. Panel katılımcılara yöneltilen soruların cevaplandırılmasıyla sona erdi.

Rektör Prof. Dr. Halil İbrahim Zeybek ise günün anlam ve önemine ilişkin şu ifadeleri kullandı:

"Öncelikle tüm halkımızın 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü kutluyorum. Hepimizi derinden yaralayan 15 Temmuz 2016 tarihinde başlayan darbe girişimi milletimizin üstün cesareti ile sona ermiştir. Üzerinden 3 yıl geçmesine rağmen yaraları halen devam etmektedir. Düzenlenen panel neticesinde olayın işleyişi alanında yetkin akademisyenlerimizin yaptığı araştırmalar sunuldu. Panelin düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Olayın sona ermesinde teşebbüsün engellenmesinde bütün vatandaşlarımız gibi özellikle Emniyet teşkilatımızın çok önemli bir rolü oldu. Sayın Cumhurbaşkanımızın 'Başaramayacaksınız, ülkemizi bölemeyeceksiniz, bayrağımızı indiremeyeceksiniz, ezanımızı susturamayacaksınız ve bin yıllık bu kutlu yürüyüşü durduramayacaksınız' tespitlerine canı gönülden katıldığımızı ifade etmek isterim. Her birimizin 251 şehidimiz, 2 bin 200 gazimize öncelikle vefa borcumuzu yerine getirmek, şehitlerimizin emanetlerine sahip çıkmak, gazilerimizin her türlü ihtiyaçlarını gidermek gibi sorumluluklarımız bulunmaktadır. Bu güne kadar gelen tüm şehitlerimizi rahmetle anıyoruz. Halen tedavileri devam eden gazilerimize de Allah'tan acil şifalar diliyoruz". (Kaynak: Gümüşhane Üniversitesi – 17.07.2019)

-
-
-